

Azerbajdzsán petrokkémiai ipara

Az alábbi cikk Zaur Mammadovval az azerbajdzsáni Sumgait Chemical Industrial Park (SCIP) vezérigazgató-helyettesével készült interjút foglalja össze.

Tárgyszavak: petrokkémia; piaci adatok; beruházás; Azerbajdzsán.

Az Európa és Ázsia határán elhelyezkedő Azerbajdzsán egyike a világ leggyorsabban növekvő gazdaságainak. Az azeri kormány gazdaságpolitikájának középpontjában a növekedés fenntartása áll, amelyet a gazdaság több lábon állásának elősegítésével, az elmaradottabb régiók társadalmi felemelkedésével, az olajtól független ágazatok fejlesztésével és az azeri gazdaság világgazdaságba való bekapcsolásával kíván elérni. *Az azeri ipar erősségei közé tartozik az energiaipar, a vegyipar, a gépipar, a fémkohászat, az élelmiszeripar és a könnyűipar.*

Azerbajdzsán földrajzi fekvése, autópályái, vasútvonalai, nemzetközi repülőterei és a kikötők lehetővé teszik a regionális piacok – az európai, közép-ázsiai, közel-keleti és a Független Államok Közössége tagországai – gazdaságos elérését. Későbbiekben a Kaszpi-tengeri gáz Európába szállítására tervezett gázvezeték is ezt a célt szolgálja. Az ország politikai és gazdasági stabilitása csökkenti a befektetések kockázatát. Nagy létszámú magasan képzett munkaerő is rendelkezésre áll.

Összesen 200 vállalat működik külföldi tulajdonrészrel, a tulajdonosok 63 országból érkeztek. *A magánszektor növekedését jelzi, hogy 1995-ben a vállalatok mindössze 5,5%-a volt nem állami kézben, 2008-ra arányuk elérte a 75%-ot.*

Az ország 1994-ben nyitotta meg olajipari piacait a külföldi befektetők előtt, amikor sikerült megegyezni a kitermelt mennyiségek, ill. a nyereség megosztásában. Az azóta eltelt két évtizedben a külföldi vállalatok az olaj- és gázkutatásba és kitermelésbe fektettek be. Többségük azóta is az országban van, sokan még növelték is befektetéseik értékét. Most hasonló a helyzet a finomítási és a feldolgozási ágazatban. Az azeri petrokkémiai szektorban óriásiak a lehetőségek, a befektetések még nagyobb biztonságban vannak, mint a korábbi években.

Az azeri kormány megcélozta, hogy az ország a globális petrokkémiai piac meghatározó szereplőjévé váljon, elsősorban a kaukázusi és a közel-keleti régióban. Külföldi befektetők segítségével a legmagasabb szintű technológiai követelményeknek megfelelő modern technológiák átvételét irányozták elő. A hatalmas olaj- és gázkészleteikre alapozva modern feldolgozó üzemeket kívánnak felépíteni, amelyekben magasabb hozzáadott értékű termékeket gyártanak. A tervek szerint a petrokkémiai ipart – az azeri gazdasággal párhuzamosan – folyamatosan fejlesztik, a termékek körét egyre

szélesítik. A helyi nyersanyagokra alapozva a jelenleginél sokkal szélesebb műanyaggyártási vertikum kiépítését tervezik, mert ez fogja növelni az ágazat versenyképességét a világpiacon. A felhasználói területek figyelembevételével korszerű autóiipari, élelmiszeripari és gépipari üzemek fejlesztése is napirenden van. Már ma is gyártanak szórakoztató elektronikai cikkeket, telefonokat, műanyag ajtókat és ablakokat, csöveket és más műanyagtermékeket. A fejlesztésekkel párhuzamosan – környezetvédelmi okok miatt – alig halasztható tovább a Szovjetunió idejéből származó és mára elavult gyárak leszerelése.

Az azeri petrokémiai ipar zászlóshajója az 1500 hektár területű, olajfinomítóval, gázfeldolgozóval és petrokémiai komplexummal rendelkező Oil & Gas Processing and Petrochemical Complex (OGPC). A földgázt etánná, propánná, butánná és metánná választják szét. 2018-ra a gázfeldolgozó üzemben el kívánják érni a 10 milliárd m³, az olajfinomítóban pedig a 10 millió tonnás évi kapacitást.

A 6 millió tonnás nyersolaj-feldolgozási kapacitással rendelkező Bakui Olajfinomító hosszú múltra tekint vissza. Termékei (motorbenzin, dízel üzemanyag, kerozin stb.) 70%-át exportálja nyugat-európai országokba, Izraelbe, Grúziába stb. Dolgozóinak létszáma: 2800 fő.

A Sumgait Chemical Industrial Park-ban több projekt is elindult a közelmúltban, amelyek közül a két legjelentősebb beruházás a polipropilént és a nagy sűrűségű polietilént gyártó vállalat. A 167,66 hektáros ipari parkban a vegyipar legkülönbözőbb ágazatainak tudnak helyet biztosítani. Várják a beruházásokat a műanyaggyártás, műanyag-feldolgozás és a gyógyszeripar területéről is.

A SCIP – Azerbajdzsán vegyipari központjaként – számos előnyt biztosít a befektetők számára: nyersanyagok közelsége, közvetlen közlekedési kapcsolatok (autópálya-leágazás, vasúti pályaudvar és kikötő), olcsó hozzáférés a villamosenergia-hálózathoz, gázhálózathoz, valamint a vízvezeték- és szennyvízcsatorna-rendszerhez. A SCIP a külföldi befektetőinek hét évre szóló ÁFA-mentességet biztosít az importált eszközökre és technológiákra. A hétéves mentesség vonatkozik az ingatlan- és a vagyonadóra is.

Összeállította: Jankelovics Péter

Azerbaijan's petrochemical Industry = CHEManager International, 3. sz. 2014. p. 8.
www.azerbaijan.az